

Velkuan Sanomat

Julkaisija Pro Sinervo ry: prosinervo@gmail.com [facebook.com/sinervotalo](https://www.facebook.com/sinervotalo)

Velkuan ja Livonsaaren alueella Naantalissa ilmestyvä paikallinen tiedotuslehti
Nro 10 16.10.2015

Kaamoksentorjuntaa käsityöseuroissa

Jos kaamosaika uhkaa masentaa, voi lähteä hakemaan virkistystä Sinervon talolla pidettävistä käsityöseuroista.

Olitpa sitten innokas vasta-alkaja tai kaiken nähnyt kädentaitojen konkari, kannattaa osallistua lokakuun lopulla alkaviin käsityöseuroihin.

Kolmena tiistai-iltana Sinervolla kokoontuvat käsityöseurat tarjoavat iloista seuraa ja uusia virikkeitä. Seuroissa tehdään muun muassa männynkaarnamassatöitä, saaristolaislapasen suunnittelua ja lapasen neulontaa, pirtanauhan kudontaa, pitsikuvioiden

painantaa pellavalle ja jouluista askartelua Green Craft-kierrätys-huovasta.

Jokaiselle löytyy siis jotakin uutta.

Osaavaa opastusta

Käsityöseuroihin kannattaa tulla jos siksi, että opettamassa on taitava ammattilainen, Tuija Vuorinen Varsinais-Suomen käsi- ja taideteollisuus ry:stä.

Kurssin hinta on 24 euroa henkilöltä plus käytettävät materiaalit. Ilmoittautumiset Tuulikki Ovaskalle, ovaskatuulikki@gmail.com tai p. 040 9645 202

Kurssi toteutetaan yhteistyössä Pro Sinervo ry:n, Varsinais-Suomen käsi- ja taideteollisuus ry:n sekä Naantalin kaupungin kanssa.

Kelpo talo

Sinervon talolla on syksyn mittaan käynyt terveystarkastaja, palotarkastaja ja rakennustarkastaja tekemässä rutiinitarkastukset.

Kaikissa tarkastuksissa on todettu, että Sinervon talon tilat ovat kunnossa ja sen toiminta vastaa talon käyttötarkoitusta.

Tontit erotettu kepein

Sinervon ja Kummelin ympäristöön sekä rantaan on ilmestynyt punaisella maalilla merkityjä kepejä. Kepit on pystytetty maanmittauslaitoksen tonttirajojen tarkastuksessa, ja ne ilmaiseksi vuokratonttien rajoja.

Kuten kepeistä näkyy, Sinervon talon vuokratontti on pieni, vain muutaman metrin kaistale talon ympärillä. Rantavyöhyke on vierasvenesataman vuokraama.

Syksyllä rantaan ilmestyi myös uusia liikennemerkkejä. Parkkipaikat sekä ranta-alueetta koskeva pysäköintikielto on nyt merkitty selkeästi.

[taito | varsinais-suomi]

Sinervolla tapahtuu

Tiistaina 27.10. kello 14 Ikäihmisten syysjuhla. Mirja Hannula soittaa ja laulattaa yleisöä
Viikolla 45 4H-kerho osallistuu Nenäpäivän (6.11.) keräykseen leipomalla muffinsseja .

Tiistaina 10.11. Sinervon talo esittäytyy medialle ja päättäjille.

Maanantaisin kello 15.30 lasten ja nuorten musiikkikerho.

Tiistaisin 27.10., 17.11. ja 24.11. klo 18.00–19.15 käsityöseurat.

Keskiviikkoisin kello 9.30 Muskari. Vetäjänä Tanja Haapakoski.

Keskiviikkoisin kello 10–11.30 Terhokerho. Vetäjänä Heidi Haapakoski.

Keskiviikkoisin kello 13 ikäihmisten kuntokerho. Vetäjänä fysioterapeutti Topi Valtonen.

Keskiviikkoisin kello 13.30–17. 4H-kerho. Vetäjänä Naantalin 4H-yhdistyksen järjestöyöntekijät.

Torstaisin kello 17–18.15 meripartioryhmä Merikotkat (4.–9. -luokkalaiset) ja kello 18–19.15 meripartioryhmä Kissakalat (esikoululaiset–3.-luokkalaiset). Lisätietoja: Sannamari Meronen, p. 050 5177 855. Kaikesta toiminnasta voi tiedustella lisää Tuulikilta, p. 040 9645 202.

Pro Sinervo ry:n tilinumero kaikille maksuille ja lahjoituksille on FI72 5229 0920 0193 24.

Käsityöläiset huom! Perinteiset Sinervon joulumyyjäiset pidetään 13.12. – vielä ehtii kutoa myytävää!

Kuultua ja koettua menneiltä ajoilta

Pekka Pihlannon kirjoituksen alkuperäinen versio on julkaistu Velkuan kuntatiedotteissa vuonna 1999.

Velkua on hieno kesänviettopaikka, kuten sadat mökkiläiset voivat todistaa. Itselläni on tässä vielä lisäbonuksena se, että oma sukuni on isän puolelta lähtöisin Velkuasta.

Eräät Pihlmanit olivat jossakin vaiheessa laivureita, kuten Velkuan kirkkomaalla voi joistakin hautakivistä todeta.

Isoisäni Hemming Pihlman (1875-1964) jäi kuitenkin maankravuksi, koska hän kärsi Tallinnan eli Räävelin matkoillaan merisairaudesta. Hän ja isoäitini Aleksandra Josefina (1874-1956, os. Fager) ostivat Riihimäen tilan Anselm Riihimäen perikunnalta vuonna 1911 yhdessä Karl Vallisen kanssa, jolle lohkaistiin Tuomolaksi nimetty osa. Olen myöhemmin kuullut, että kolmantena ostajana olisi ollut Engblom-niminen henkilö. Hänen osuutensa oli Koiviston tila Lailuodossa ja saman-niminen talo Palvassa.

Liikenneyhteydet uusiksi

Velkua on muuttunut vuosien varrella monella tavalla. Kesämökkejä on rakennettu yhä enemmän. Silloin kun olin täällä lapsena, ainoita kesäasuntoja taisi olla Pikarin saarella sijaitseva Kiviluotojen kalamaja. Ehkä näkyvin muutos oli kuitenkin lossi ja sen mukanaan tuoma autoliikenne. Sitä ennen liikennettä hoidettiin erilaisin yhteysaluksin. Vuosikymmeniä sitten tultiin Turusta höyrylaivalla, kun Teersalon maantietä ei vielä ollut. Liikennettä hoiti muun muassa hl. Pohjola.

Maantien valmistuttua 1950-luvun alkupuolella ja ennen lossiyhteyden rakentamista jouduimme ylittämään Teersalon aukon aluksi soutaen, sittemmin perämoottoriveneellä ja joskus naapuritalojen kalastajamoottoriveneillä. Tultiinpa Palvaan joskus joulun ja hiihtoloman viettoon jään yli hevosella. Kerran sattui aisa katkeamaan

Hemsaaren kohdalla, kun serkkuni Sakari Pihlanto oli ohjaksissa. Hevonen juoksi kotiin, ja me jouduimme työntämään reen Palvan rantaan, mistä isoisäni meidät sitten pelasti.

Entisaikoina elämä oli ajoittain varsin karua. Esimerkiksi kirkonmenojen aikaan sunnuntaisin ei saanut tehdä töitä, eikä käydä edes onkimassa. Kieltoa höystettiin kertomuksella, jonka mukaan joskus 1910-luvulla kirkonaikaan Simppukariin ongelle menneet pojat – setäni, talvisodassa kaatunut Vieno ja Tuomolan Vallisen Kallen poika Arvo – olivat nähneet kalliolla valkopukuisen naisen, jota tästä pienestä saaresta ei sitten maihin mentyä kuitenkaan löytynyt. Pojat palasivat kiireen vilkkaan kotiin silmät pyöreinä kertomaan näkemästään aaveesta. Ei menty enää sen jälkeen kirkonaikaan maallisiin askareisiin.

Meritaistelun muistoja

Velkua joutui Suomen sodan aikana taistelunäyttämöksi syyskuun 18. päivänä 1808, jolloin käytiin Palvan meritaistelu. Se tapahtui niin sanotussa Palvan salmessa. Alkutilanteessa ruotsalaisten ja venäläisten alukset olivat ryhmittyneet Lailuodon molemmin puolin (ks. <http://www.velkua.fi/palvelut-tapahtumat/historiaa/palvan-meritaistelu/>).

Meritaistelun muistomerkki on kirkon lähellä. Näyttää siltä, että perimätieto on jo katkennut joidenkin taistelua sivuavien asioiden osalta. Esimerkiksi Velkuan kirkonkello-

jen kätköpaikasta liikkuu useita kertomuksia. Kellot oli isoisäni kertoman mukaan upotettu mereen Vähä Haiskon tuntumaan jyrkän kallion kohdalle, jonka ohi soudimme mennessämme heinäntekoon Lailuotoon. Vihollisuuksien jälkeen kelloja oli yritetty nostaa, mutta ne olivat painuneet niin syvälle saveen, että nosto ei onnistunut.

Ainakin Kirkkolahdesta ja Kurhanlahdesta Pienenniemen rannasta on löytynyt tässä taistelussa uponnut alus. Olen itsekin nähnyt viimeksi mainitun tykkisluupin kaaret vedessä jyrkän kallion kupeessa. Hylky oli niin matalalla, että jäät – ja pikkupojat – ovat sitä runnelleet vuosien kuluessa. Lieneekö siitä enää mitään jäljellä?

Kirkkolahteen uponneesta tykkisluupista lienee peräisin se tykinputki, jonka tynkä on osa meritaistelun muistomerkkiä. Aikaisemmissa kirjoituksissani olen maininnut Taipalonpellon kupeessa sijaitsevan kalliosolan, jossa palvalaiset piileskelivät venäläisten mellastaessa seudulla meritaistelun jälkeen. Siinä lähistöllä on loivassa rinteessä kivenkoloja, joihin isoisän kertoman mukaan palvalaiset kätkivät näiden levottomuuksien ajaksi arvoesineitään.

Seppotapio Wilenin kirjoittaman Velkuan historiikin mukaan Palvan meritaistelussa kaatuneita sotilaita on haudattu Palvan Otimenmäen juurelle ja todennäköisesti myös Teersalon Hautaluotoon. Otimenmäen sijaintia en tunne, mutta olen kuullut kerrottavan, että se on josakin Pyytivuoren lähistöllä. Ruotsalaisten tappiot taistelussa olivat viitisenkymmentä sotilasta ja venäläisten noin kaksisataa.

Teersalon laiturissa vuonna 1956.

Pekka Pihlanto on liiketaloustieteen emeritusprofessori Turun kauppakorkeakoulusta (Turun yliopisto). Hän asuu talvet Turussa ja kesät Velkuassa

Velkuan Palvan koulun vanhempainyhdistys ry. palaa juurilleen

Velkuan koulun vanhempainyhdistys on taas aktiivisessa hiljaisempien vuosien jälkeen.

Velkuan koulun kannatusyhdistyksessä puhaltava uudet, raikkaat tuulet. Yhdistyksellä on uusi puheenjohtaja ja hallitus, jotka luotsaavat ry:tä entistä enemmän koululaisten vanhemmille suunnatuksi toimintakanavaksi.

– Yhdistyksen päätarkoitus on edelleen tukea koulun kulttuuritoimintaa eli mahdollistaa retkiä ja tuoda koululle esiintyjä. Kaukana keskustoista asuvilla lapsilla on myös oikeus nauttia kulttuurista, vaikka se ei käykään niin käden käänteessä kuin kaupugeissa, puheenjohtaja **Inkeri Aula** sanoo.

– Ajatuksena on aktivoitua myös järjestämään yhdessä koulun kanssa tapahtumia, joihin voivat kaikki kyläläiset tulla. Toiminnan ydinajatus on yhdessä tekeminen ja yhteisöllisyys, hallituksen jäsen **Mirka Nisula** täydentää.

Nisula toteaa, että Velkualla ja Livonsaarella on paljon eri tavoin lahjakkaita ja osaavia ihmisiä, joilla olisi annettavaa koululle ja yhteisölle. Heidät halutaan nyt löytää ja saada mukaan toimintaan.

Velkuan koulun vanhempainyhdistyksen uuteen hallitukseen kuuluvat lisäksi Tiina Saaresranta, Terhi Aro-Heinilä ja Eero Pursimo. Hallituksen virallisena kahvinkeitäjänä ja pullavastaavana toimii Anne Suomalainen.

Hatunnosto edeltäjille

Toinen vanhempainyhdistyksen ydintehtävä on edelleen pitää mekkalaa koulun merkityksestä Velkualla. Tällä hetkellä Naantalın kaupunki tunnustaa hyvin sen, että saariston lapsilla on oikeus käydä koulua saaristossa, mutta tilanne ei välttämättä ole aina yhtä hyvä.

Uusi hallitus nostaakin hattua edelliselle puheenjohtajalle Mika Mäkilälle, joka luotsasi kannatusyhdistystä vaikeampina aikoina.

Mirka Nisula ja Inkeri Aula kutsuvat kaikkia Velkuan ja Livonsaaren kyläläisiä mukaan koulun ja vanhempainyhdistyksen toimintaan.

– Mika on tehnyt paljon hyvää työtä sen eteen, että koulu on säilynyt kriittisten vaiheiden yli, Inkeri Aula kiittää.

Kehuja saa myös itse koulua luotsaava rehtori Päivi Soukka.

– On mahtavaa tehdä yhteistyötä niin innostuneen opettajan kanssa kuin Päivi on. Hän on aina valmis ottamaan vastaan uusia ideoita, vaikka pitääkin kiinni myös hyviksi koetuista perinteistä, Mirka Nisula sanoo.

Varainkeruu jatkuu

Uudistunut yhdistys on ottanut käyttöön alkuperäisen, edelleen yhdistysrekisteriin kirjatun nimen – tai ainakin melkein.

– Yhdistysrekisterissä nimi on aina ollut Velkuan Palvan koulun vanhempainyhdistys. Jatkossa käytämme nimeä Velkuan koulun vanhempainyhdistys, Inkeri Aula ja Mirka Nisula kertovat.

Uudistuksen myötä Velkuan koulun oppilaiden vanhemmat ovat automaattisesti yhdistyksen jäseniä. Kuka tahansa muu voi liittyä jäseneksi maksamalla 10 euron vuosittaisen kannatusjäsenmaksun. Myös koululaisten vanhemmat voivat maksaa kannatusmaksua, mutta heille se ei ole jäsenyyden ehto.

Varainkeruu on toki edelleen keskeinen osa yhdistyksen arkea. Hallitus on todennut, ettei ole mitään järkeä oppilaiden vanhempien myydä pullaa toisilleen, joten varainkeruu keskittyy tapahtumiin ja paikallisiin yrityksiin.

Kannatusjäsenmaksut ja muut lahjoitukset ovat tervetulleita Velkuan koulun vanhempainyhdistyksen tilille FI46 5012 0420 0116 24.

Kummelin kuulumisia

Remontoidussa Kummelin palvelukeskuksessa eletään taas normaalia arkea. Kulke palvelupisteesseen, kirjastoon, asiamiespostiin ja terveydenhoitajalle on uudesta pääovesta Sauniementien puolelta eli vanhan pääoven vierestä. Päiväkotiin kuljetaan meren puolelta.

Palvelupiste, asiamiesposti ja kirjasto ovat avoinna arkisin kello 9–15. Kirjastoon pääsee joka päivä kello 7–21, ja virka-ajan ulkopuolella oven avaa Kummelin henkilökunta.

Seuraavat lääkäripäivät Kummelissa ovat torstai 22.10. ja tiistai 24.11. Ajan voi varata terveydenhoitajalta numerosta 040 9000 864.

Palvanpoikasen laulukirjasta

Elämää Velkualla -runokilpailussa palkittiin kunniamaininnalla runot, jotka olivat peräisin ”Palvanpoikasen laulukirjasta”. Tässä niistä kaksi.

NELJÄ VUODENAIKAA

Traktori, taraktori,
Erkin traktori
talvitietä puksuttaa.

Traktori, traktori,
Erkin traktori
koulun pihaa hiekottaa.

Voi kunpa tulis lunta,
kunnan tuisku ja tuiverrus.
Koko Kirkkotie menis tukkoon,
alkais ankara aeraus!

Traktori, taraktori,
Villen traktori
ylös rampilta ponnistaa.

Yhtä aikaa pääskyjen kanssa
kunpa saisin kruisailla.
Riemu rinnassa, seikkailut eessä,
pian kaikki veneet on veessä!

Traktori, taraktori,
Ismon traktori
kurvin jälkeen kiihdyttää.

Voi kunpa vois in olla
kuin Ismon kesätraktori:
katto puuttuu ja värit on haaleet –
kesäkuumalla tärkeintä haaveet.

Traktori, taraktori,
Lassen traktori
koululaisille vilkuttaa.

Voi kunpa vois in olla
Lassen traktorin kuljettaja!
Kaikki pellot möyhentäis in,
tulis tyhjää ja paljasta.

PALVAN LOSSI ILOINEN

Yö on ohi, sarastaa,
sumu huojuu paikoillaan.
lossi kulkee urassaan.

Kukas tuolla odottaa
vastarannan puomin alla?
Varmaan kyytiin haluaa...

Merja Merikotka!
– Mukaan vaan, päästään matkaa
jatkamaan!
Valoheitto, kirkkaus,
tähtimatto, vakeus,
meren päällä kimmellys.

Kukas tuolla odottaa
vastarannan puomin alla?
Varmaan kyytiin haluaa...
Timi Tiira!
Ja Lauri Lokki!
– Mukaan vaan, päästään matkaa
jatkamaan!

Tuulee kovaa, aallot saa
lossin ihan keinumaan,
lossin lipun heilumaan.

Kukas tuolla odottaa
vastarannan puomin alla?
Nyt on paljon porukkaa!

Harri Hylje,
Anssi Ahven;
Hessu Haahka,
Henkka Hauki,
Sora-Simo,
öljyauto
sekä joku kärryn kanssa (varmaan se
uus mökkiläinen).

– Mukaan vaan, päästään matkaa... EI!
Nyt täytyy peruuttaa, joku rantaan
porhaltaa!
Ahaa - vielä kaksi opettajaa.
– Mukaan vaan, NYT päästään matkaa
jatkamaan!

Palvan lossi iloinen
kelta-musta-raitainen
jälleen kulkee poristen.

Hiljaista on kaikkialla,
vastarannan puomin alla
ei kukaan taida odottaa.
Merja siellä vain kalastaa.

Lossi jatkaa kulkuaan...
Lossi jatkaa kulkuaan...
Lossi jatkaa kulkuaan...

Päivi Soukka

**VELKUAN MARTTAYHDISTYKSEN SYYS-
KOKOUS TIISTAINA 20.10. KLO 17.30
SINERVON TALOLLA**

Kokouksessa esillä sääntömääräiset asiat (toimintasuunnitelma, talousarvio, puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten valinta erovuoroisten tilalle). **Kahvitarjoilu! Tervetuloa!**

Ilmoita Velkuan Sanomissa:

Pikkuilmoitus 20 €, 1/4-sivu 40€,
1/2 sivua 60 €, 1 sivu 120 €.
Kysy lisää: Kirsti Martikainen,
p. 050 370 4655
tai prosinervo@gmail.com

Velkuan Sanomat on Velkuan ja Livonsaaren alueella joka kotiin jaettava paikallislehti, jota julkaisee Pro Sinervo ry. Näköislehti ja aiemmin ilmestyneet Velkuan Sanomat löytyvät netistä osoitteesta prosinervo.com/velkuan-sanomat

Tiedustelut: Tuulikki Ovaska p. 040 358 4667. Ilmoitukset, jutut ja muu materiaali: prosinervo@gmail.com tai Pro Sinervo, Saunientie 8 as 1, 21195 Velkua

Lokakuun Velkuan Sanomat ilmestyy 13.11. ja sen aineistopäivä on torstaina 5.11.

Lehden taitto ja ulkoasu: Viestintäosasto Susanna Viljanen, viestintaosasto.fi